

Handläggare
Kristin Törnqvist

Datum
2023-11-14

Diarienummer
HSN/235733

Ert Datum
2023-07-05

Er beteckning
S202302208

s.remissvar@regeringskansliet.se
louise.a.andersson@regeringskansliet.se

Svar på remiss om uppdrag att möjliggöra bättre tillgång till hälso- och sjukvård i hela landet genom främjande av etablering i glesbygd

Regionen har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Remissens innehåll i sammanfattning

Den remitterade promemorian har utarbetats inom Socialdepartementet. Uppdraget har varit att utreda och ge förslag på hur småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet kan anslutas till offentligt finansierad öppen vård på ett sätt som skapar långsiktighet och bättre förutsättningar för tillgång till en jämlik vård i hela landet. Förslagen ska enligt uppdraget syfta till att stimulera mindre hälso- och sjukvårdsaktörers etablering i glesbygd samt skapa förutsättningar för att kunna upphäva lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning, förkortad LOL, och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, förkortad LOF. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges läkarförbund (SLF) och Fysioterapeuterna – i det följande också benämnda som parterna – har träffat en överenskommelse om ett nationellt system för småskalig hälso- och sjukvårdsverksamhet. Parterna har gemensamt begärt att regeringen tar fram lagförslag i enlighet med denna överenskommelse vilket har beaktats inom ramen för promemorian.

Sammanfattande synpunkter

Region Värmland tillstyrker förslaget att upphäva lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning (LOL) och lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi (LOF).

Region Värmland *anser* att det är viktigt att de förändringar som föreslås i utredningen stödjer befolkningens behov av vård, inte i första hand för att stimulera näringslivet i sig.

Region Värmland *anser* att det är viktigt att förslagen inte skapar onödig administration varken för företagarna, regionerna eller för myndigheter som får utökade uppdrag i och med förslaget.

Datum
2023-11-14

Darienummer
HSN/235733

Region Värmland *motsätter sig* förslaget att upphandlande myndigheter ska ta fram riktlinjer för hur mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster ska beaktas.

Region Värmland *motsätter sig* förslaget att vårdmottagningar inte får startas närmare än 20 km från varandra för att få del av statsbidraget. Region Värmland *anser* att begreppet ”vårdmottagning” måste preciseras.

Utredningens förslag och regionens synpunkter med hänvisning till respektive delområde i remissen

5.1 Upphandlande myndigheter ska beakta mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster

Förslaget att upphandlande myndigheter ska beakta mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar av hälso- och sjukvårdstjänster beskriver hur det redan idag ser ut inom det upphandlingsrättsliga regelverket. Region Värmland *anser* att förtydligandet avseende just hälso- och sjukvårdstjänster är överflödigt.

Region Värmland *motsätter sig* förslaget att upphandlande myndigheter ska ta fram riktlinjer för hur mindre företags möjligheter att delta i upphandlingar ska beaktas samt att Konkurrensverket ska bemyndigas att meddela föreskrifter om riktlinjerna och få rätt att förelägga myndigheterna att besluta om dessa riktlinjer. Här ser regionen en risk för ökad administration för såväl regionen som andra myndigheter, som inte kommer att lösa det problem som förslaget avser att lösa. Det är huvudsakligen andra faktorer som medfört att regionen hittills inte i någon större utsträckning, har bjudit in små företag att delta i upphandlingar.

5.2 Vårdgivare som etablerar sig i glest befolkade områden ska ha möjlighet att ansöka om statsbidrag

Region Värmland *har inget att invända* mot att det införs en förordning om statsbidrag till vårdgivare i glest befolkade områden. Värmlands län utgörs till stora delar av glesbygd, och om vårdgivare vill etablera vårdmottagningar som tillgodoser invånarnas behov i dessa områden underlättar det för regionens hälso- och sjukvårdsuppdrag. Regionen ser här en möjlighet att behålla kompetens inom länet men också en risk för att regionens medarbetare i vissa fall kan komma att lämna sin anställning för att i stället starta en privat mottagning i glesbygd.

Region Värmland *anser* att promemorians förslag, att statsbidraget ska byggas på ersättning utifrån intäkter från patientbesök, är problematisk. Om vårdmottagningen drivs helprivat kan det säkert fungera bra men i exempelvis offentligt finansierade vårdvalssystem går många regioner ifrån den typen av ersättningsform och kopplar i stället ersättningen mer till

Datum
2023-11-14

Darienummer
HSN/235733

uppdrag eller önskad effekt. Hur ska beräkning av en genomsnittlig mottagning ske om det handlar om en liten mottagning i glesbygd, det kanske inte finns något annat att jämföra med? Det är viktigt att det får utgå från behov. Systemet behöver även vara rättvist och transparent.

Region Värmland *föreslår* att ett krav för att få ersättning är att vårdmottagningen ansluter sig till Nationell Patient Översikt (NPÖ) för att kunna dela sin vårddokumentation med andra vårdgivare på ett enkelt och säkert sätt. På liknande sätt behöver journalanteckningarna speglas upp för invånarna via 1177. Det är idag svårigheter när de som journalför inom LOL och LOF inte speglar upp sina anteckningar varken för andra professioner eller för invånaren på 1177.

Region Värmland *anser* att det är viktigt att förslagen skapar en rimlig mängd administration, både för företagarna och för myndigheterna som får utökade uppdrag i och med förslaget.

5.2.1 Förutsättningar för statsbidraget

Vårdmottagningen ska vara registrerad i vårdgivarregistret och ha intäkter från patientbesök som ligger inom ett visst intervall

Region Värmland *instämmer* i förslaget att Vårdmottagningen ska vara registrerad i vårdgivarregistret.

Avstånd till närmaste vårdmottagning

Region Värmland *motsätter sig* förslaget att vårdmottagningar inte får startas närmare än 20 km från varandra för att få del av statsbidraget. Region Värmland *anser* att förslaget inte gynnar glesbygden och dess invånare, det behöver möjliggöras för fler professioner att kunna samverka i glesbygd. För många patienter är det en fördel att olika professioner eller specialistkompetenser kan jobba tillsammans för bästa effekt är det viktigt att den möjligheten finns.

Region Värmland *anser* att begreppet ”vårdmottagning” måste preciseras. Förslaget i promemorian innebär att om exempelvis en fysioterapeut öppnat en egen mottagning på 15h/vecka så kan inte samtidigt en läkare öppna i samma område även om behovet finns.

Region Värmland *anser* att det i den här frågan inte går att jämföra med apotekens upplägg som beskrivs i förslaget. Apotek möter samma behov och erbjuder samma typ av tjänst, och kan även erbjuda sina produkter via webben.

Kravet på visst avstånd till närmaste vårdmottagning för att komma ifråga för bidraget måste ersättas med något annat om avsikten är att hälso- och sjukvård ska bli tillgänglig för patienter i glesbygd. Möjligen kan den indelning i sex kommuntyper som tagits fram av Myndigheten för

Datum
2023-11-14

Darienummer
HSN/235733

tillväxtpolitiska utvärderingar, och som redovisas på sidan 10 i utredningen, var något att utgå ifrån.

Krav på öppethållande

Region Värmland *anser* att det behöver förtydligas vad ”ha sina lokaler öppna för patienter” 15 timmar /vecka innebär? Är det direkt patienttid? Att lokalerna är öppna? Att man finns tillgänglig i telefon eller via digitala lösningar? Hur räknas det om personen exempelvis är på ett fysiskt hembesök? Viktigt att det är tydligt vad som menas.

5.3 Det behövs fler åtgärder för att säkerställa tillgång till jämlik vård i hela landet, i synnerhet i glest befolkade områden

Region Värmland *instämmer i* förslaget.

Region Värmland *instämmer även i* promemorians bedömning att regeringen bör överväga statlig reglering av specialistutbildningarna för fler vårdprofessioner än vad som idag är fallet.

Region Värmland *vill tydliggöra* att det inte är vårdens primära uppdrag att främja förutsättningarna för landsbygdsutvecklingen utifrån ett bredare, näringspolitiskt, perspektiv. Däremot kan det på ett positivt sätt bidra till den regionala utvecklingen.

5.4 LOL och LOF med tillhörande förordningar ska upphävas

Region Värmland *instämmer i* förslaget att LOL och LOF ska avvecklas och *instämmer i* skälen som lyfts i utredningen. Dessa lagar med tillhörande förordningar skapar svårigheter då det idag inte finns möjligt att planera och följa upp den vård som bedrivs. Uppdragen främjar inte samverkan och kan inte styras utifrån invånarnas behov. En annan svårighet med dagens system är att ersättningen beslutas av staten, men det är sedan regionen som bekostar ersättningen utan att kunna styra vare sig inriktning eller uppdrag. Systemet med den nationella taxan har inte heller stimulerat till etablering av vårdgivare i glesbygd utan har tvärtom lett till etableringar i större städer, där utbudet av hälso- och sjukvårdstjänster redan är stort.

Region Värmland *anser att* förslaget om tid för avveckling är väl tilltagen och föreslår en kortare övergångsperiod (fem år).

Datum
2023-11-14

Darienummer
HSN/235733

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Daniel Schützer
Ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden

Lena Gjevert
Hälso- och sjukvårdsdirektör